

Chambre des Représentants

SESSION 1983-1984

1er JUIN 1984

PROPOSITION DE LOI modifiant l'article 275, 2°, du Code judiciaire

RAPPORT
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE ⁽¹⁾
PAR M. VAN DEN BOSSCHE

MESDAMES, MESSIEURS,

I. — Exposé de l'auteur

La loi du 25 avril 1983 modifiant les articles 182, 183, 184, 281, 282, 283, 284, 381 et 416 du Code judiciaire, établit une analogie entre le statut du personnel des parquets et celui du personnel des greffes.

La volonté du législateur d'assurer cette analogie a été exprimée dans les rapports faits au nom de la Commission de la Justice de la Chambre par M. Bourgeois (*Doc. n°s 106/2, 4 et 6*) et dans le rapport fait au nom de la Commission de la Justice du Sénat par M. Van Rompaey (*Doc. du Sénat n° 251/2*), où on peut lire :

⁽¹⁾ Composition de la Commission :

Président : M. L. Remacle.

A. — Membres : MM. Bourgeois, Gehlen, Grafé, L. Remacle, Suykerbuyk, Van den Brande, Verhaegen. — Bossuyt, Brouhon, Collignon, Derycke, D'Hose, Mme Detiège, MM. Mottard, Van den Bossche. — De Groot, Henrion, Huylebrouck, Mundeleer, Van Belle, Van de Velde. — Baert, Belmans.

B. — Suppléants : Mme Demeester-De Meyer, MM. le Hardy de Beaulieu, J. Michel, Piot, Steverlynck, Thys, Wauthy, Willems. — Baudson, Mme Brenez, MM. Dejardin, Gondry, Mme Lefebver, MM. Tobback, Van Elewycx, Vanvelthoven, Willockx. — Barzin, A. Claes, De Decker, De Grève, De Winter, Klein, Verberckmoes. — R. Declercq, F. Vansteenkiste, Verniers.

Voir :

553 (1982-1983) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N°s 2 et 3 : Amendements.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1983-1984

1 JUNI 1984

WETSVOORSTEL tot wijziging van artikel 275, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾
UITGEBRACHT DOOR DE HEER VAN DEN BOSSCHE

DAMES EN HEREN,

I. — Uiteenzetting van de auteur

De wet van 25 april 1983 tot wijziging van de artikelen 182, 183, 184, 281, 282, 283, 284, 381 en 416 van het Gerechtelijk Wetboek bracht een analogie tot stand tussen het statuut van het personeel van de parketten en dat van het personeel van de griffies.

De wil van de wetgever om die analogie tot stand te brengen, blijkt zowel uit het verslag van de heer Bourgeois namens de Kamercommissie voor de Justitie (*Stukken nrs. 106/2, 4 en 6*), als uit het verslag dat namens de Senaatscommissie voor de Justitie door de heer Van Rompaey is uitgebracht (*Stuk Senaat nr. 251/2*). In dat laatste verslag staat te lezen :

⁽¹⁾ Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer L. Remacle.

A. — Leden : de heren Bourgeois, Gehlen, Grafé, L. Remacle, Suykerbuyk, Van den Brande, Verhaegen. — Bossuyt, Brouhon, Collignon, Derycke, D'Hose, Mevr. Detiège, de heren Mottard, Van den Bossche. — De Groot, Henrion, Huylebrouck, Mundeleer, Van Belle, Van de Velde. — Baert, Belmans.

B. — Plaatsvervangers : Mevr. Demeester-De Meyer, de heren le Hardy de Beaulieu, J. Michel, Piot, Steverlynck, Thys, Wauthy, Willems. — Baudson, Mevr. Brenez, de heren Dejardin, Gondry, Mevr. Lefebver, de heren Tobback, Van Elewycx, Vanvelthoven, Willockx. — Barzin, A. Claes, De Decker, De Grève, De Winter, Klein, Verberckmoes. — R. Declercq, F. Vansteenkiste, Verniers.

Zie :

553 (1982-1983) :

- Nr. 1 : Wetsvoorstel.
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

« La discussion portant sur l'attribution ou non d'un pouvoir disciplinaire aux secrétaires des parquets a son origine dans le souci de réaliser une analogie complète entre le statut du personnel des greffes et celui du personnel des parquets, afin d'éviter toute discrimination entre ces deux catégories parallèles de membres de l'ordre judiciaire ».

Il y a lieu cependant de constater qu'une discrimination à l'égard du personnel des greffes subsiste.

En effet, l'article 275, 2°, du Code judiciaire concernant les conditions à une nomination de secrétaire adjoint au parquet prévoit que les candidats porteurs du certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi ainsi que du certificat de candidat secrétaire, doivent en outre avoir exercé, pendant cinq ans au moins, les fonctions de commis-secrétaire, de traducteur, de rédacteur ou d'employé au parquet.

L'article 265, § 1, 2°, qui détermine les conditions de nomination à la fonction de greffier, par contre, n'impose pas de prestations antérieures aux services du greffe.

Par conséquent, le personnel des greffes ne peut postuler l'emploi de secrétaire adjoint au parquet, tandis que le personnel du parquet peut postuler une place de greffier.

Afin d'établir un parallélisme entre les conditions exigées par les deux articles précités, l'auteur propose de supprimer la condition d'expérience de cinq ans requise du candidat à la nomination de secrétaire adjoint, lorsqu'il est porteur du certificat d'études moyennes du degré supérieur ou d'études déclarées équivalentes par le Roi ainsi que du certificat de candidat-secrétaire.

II. — Discussion générale

Le rapporteur souligne que si l'objectif qui consiste à instaurer un parallélisme entre les articles 265, § 1, 2°, et 275, 2°, du Code judiciaire peut être approuvé, il convient cependant d'observer que la condition d'expérience requise par l'une de ces deux dispositions est justifiée. La connaissance de la pratique est en effet opportune.

Il y a lieu de rappeler que si le certificat de candidat-greffier ou de candidat-secrétaire implique deux ans de fonction dans une greffe ou dans un parquet pour être autorisé à suivre les cours préparatoires de candidat greffier/secrétaire, il n'est pas nécessaire d'avoir exercé ces fonctions dans un greffe ou un parquet pour être admis à l'examen correspondant.

Dès lors, en disposant que seules les personnes ayant une expérience du travail dans un parquet peuvent être promues au grade de secrétaire adjoint, l'article 275, 2°, du Code judiciaire constitue une garantie en ce qui concerne l'expérience.

De plus, cette disposition assure les chances de promotion du personnel des parquets tandis que l'article 265, § 1, 2°, en ne prévoyant pas de condition d'expérience, permet à des personnes extérieures au greffe d'accéder au poste de greffier. La fonction de greffier dans un tribunal de première instance, un tribunal du travail ou un tribunal de commerce constitue par conséquent plutôt un grade de recrutement qu'un grade de promotion.

Dès lors, afin, d'une part, de s'assurer de l'expérience des candidats à cette fonction, et, d'autre part, de garantir la protection des intérêts des personnes en service dans les greffes en ce qui concerne leurs chances de promotion, le rapporteur dépose un amendement tendant à compléter l'article 265, § 1, 2°, du

« De discussion omtrent het al of niet toekennen van een disciplinaire bevoegdheid aan de parketsecretarissen vindt haar oorsprong in het streven naar een volledige analogie tussen het statuut van het personeel van de griffies en het statuut van het personeel van de parketten ten einde elke discriminatie tussen die twee gelijkaardige personeelcategorieën van de rechterlijke orde te verhinderen ».

Er zij evenwel vermeld dat het personeel van de griffies nog altijd benadeeld wordt.

Artikel 275, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de benoemingsvoorwaarden tot de graad van adjunct-secretaris bij het parket bepaalt immers dat de gegadigden houder moeten zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of van door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, evenals van het getuigschrift van kandidaat-secretaris, en dat zij bovendien ten minste vijf jaar het ambt van klerk-secretaris, vertaler, opsteller of beampte bij het parket moeten hebben uitgeoefend.

Article 265, § 1, 2°, dat de benoemingsvoorwaarden tot het ambt van griffier bepaalt, legt daarentegen geen vroegere diensten bij de griffie op.

Bijgevolg kan het personeel van de griffies niet solliciteren voor de betrekking van adjunct-secretaris bij het parket, terwijl het personeel van het parket voor een plaats van griffier kan solliciteren.

Om een parallélisme tussen de door beide voormelde artikelen gestelde voorwaarden tot stand te brengen, stelt de auteur voor de voorwaarde van vijf jaar ervaring die van de gegadigden voor de betrekking van adjunct-secretaris wordt vereist, weg te laten, wanneer zij houder zijn van een getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs of van door de Koning gelijkwaardig verklaard onderwijs, evenals van het getuigschrift van kandidaat-secretaris.

II. — Algemene bespreking

De rapporteur onderstreept dat de bedoeling om parallélisme tot stand te brengen tussen de artikelen 265, § 1, 2°, en 275, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, weliswaar instemming kan vinden, maar dat toch moet worden opgemerkt dat de voorwaarde inzake ervaring die in één van beide bepalingen wordt geveerd, verantwoord is. Het is immers erg nuttig enige praktijkervaring te hebben.

Hij wijst erop dat het getuigschrift van kandidaat-griffier of van kandidaat-secretaris twee jaar bedrijvigheid in een griffie of in een parket impliceert om toegelaten te worden tot het volgen van de voorbereidende cursussen voor kandidaat griffier/secretaris, maar dat het niet noodzakelijk is dat ambt in een griffie of in een parket te hebben uitgeoefend om tot het desbetreffende examen te worden toegelaten.

Bijgevolg is de in artikel 275, 2° van het Gerechtelijk Wetboek vervatte bepaling dat alleen de personen met enige praktijkervaring bij het parket tot de graad van adjunct-secretaris kunnen worden bevorderd, een waarborg voor wat de ervaring betreft.

Bovendien garandeert die bepaling de bevorderingskansen voor het personeel van de parketten, terwijl artikel 265, § 1, 2°, dat de ervaring niet als voorwaarde stelt, personen van buiten de griffie in staat stelt tot het ambt van griffier te worden benoemd. De functie van griffier in een rechtbank van eerste aanleg, een arbeidsrechtbank of een handelsrechtbank vormt bijgevolg veeleer een aanwervingsgraad dan een bevorderingsgraad.

Om enerzijds zeker te zijn van de ervaring van de gegadigden voor dat ambt en anderzijds de bescherming van de belangen van de personen in dienst bij de griffies wat betreft hun bevorderingskansen te waarborgen, dient de rapporteur een amendement in ten einde artikel 265, § 1, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek

Code judiciaire, en ajoutant à la condition de diplôme une condition d'expérience analogue à celle prévue par l'article 275, 2°, du même code.

∴

L'observation est faite que si l'amendement assure un parallélisme entre les statuts, il introduit cependant un cloisonnement entre les deux fonctions qui peut être préjudiciable à des jeunes éléments en ce qu'il freinerait le déroulement de leur carrière.

∴

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles approuve l'objectif tendant à établir une analogie entre les articles 265, § 1er, 2°, et 275, 2°, du Code judiciaire.

Il estime cependant que l'amendement du rapporteur introduisant un parallélisme entre les conditions de promotion, en exigeant une expérience identique pour la nomination de greffier à celle requise pour la nomination de secrétaire adjoint, est non seulement équitable, mais permet de s'assurer de l'expérience des candidats.

Il y a lieu d'observer à cet égard, que le Code judiciaire requiert une expérience analogue de cinq ans, du candidat qui n'est pas licencié en droit et qui souhaite être nommé greffier à la cour d'appel ou à la cour de travail (art. 267, § 1er, 2°), et à la Cour de Cassation (art. 269, § 1er, 2°). Il est par conséquent justifié de renforcer l'exigence existante.

Il faut cependant noter qu'il serait, en outre, logique de modifier l'article 263 du Code judiciaire concernant les conditions de nomination à la fonction de greffier à la justice de paix ou au tribunal de police, dans le même sens que celui proposé par l'amendement.

Dès lors, le Vice-Premier Ministre dépose un sous-amendement (*Doc. n° 553/3*) tendant à compléter l'article 263, § 2, 2°, par une disposition analogue à l'ajout prévu par l'amendement.

III. — Votes

Le sous-amendement du Gouvernement (*Doc. n° 553/3*) est adopté à l'unanimité.

Pour des raisons légistiques, il convient de transformer l'article unique ainsi adopté en deux articles distincts.

La proposition de loi, modifiée, est adoptée à l'unanimité.

Le Rapporteur,
L. VAN DEN BOSSCHE.

Le Président,
L. REMACLE.

aan te vullen met de bepaling dat de gegadigden naast het diploma tevens een gelijkaardige ervaring als de in artikel 275, 2°, van hetzelfde Wetboek bedoelde moeten kunnen bewijzen.

∴

Opgemerkt wordt dat het amendement weliswaar parallelisme tussen de statuten tot stand brengt, maar dat het toch een schot aanbrengt tussen beide ambten, wat nadelig kan uitvallen voor jonge krachten, omdat het verloop van hun loopbaan erdoor kan worden afgeremd.

∴

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen betuigt zijn instemming met de bedoeling om analogie tot stand te brengen tussen de artikelen 265, § 1, 2°, en 275, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek.

Hij meent evenwel dat het amendement van de rapporteur, dat parallelisme invoert tussen de bevorderingsvoorwaarden door een gelijkaardige ervaring te eisen voor de benoeming van griffier als voor de benoeming van adjunct-secretaris, niet alleen billijk is, maar bovendien zekerheid aangaande de ervaring van de gegadigden brengt.

In dat verband zij opgemerkt dat het Gerechtelijk Wetboek een analoge ervaring van vijf jaar vergt van gegadigden die geen licentiaat in de rechten zijn en die tot griffier wensen benoemd te worden bij het hof van beroep of bij het arbeidshof (art. 267, § 1er, 2°), en bij het Hof van Cassatie (art. 269, § 1er, 2°). Bijgevolg is het verantwoord de bestaande eisen strenger te maken.

Het zou dan ook logisch zijn art. 263 van het Gerechtelijk Wetboek, dat betrekking heeft op de benoemingsvoorwaarden voor het ambt van griffier bij het vredegerecht of de politierechtbank, in dezelfde zin te wijzigen als door het amendement wordt voorgesteld.

Bijgevolg dient de Vice-Eerste Minister een subamendement in (*Stuk nr. 553/3*) ten einde artikel 263, § 2, 2°, aan te vullen met een gelijkaardige bepaling als die waarin het amendement voorziet.

III. — Stemmen

Het subamendement van de Regering (*Stuk nr. 553/3*) wordt eenparig aangenomen.

Om legistische redenen dient het enige artikel opgesplitst te worden in twee artikelen.

Het aldus gewijzigde wetsvoorstel wordt eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
L. VAN DEN BOSSCHE.

De Voorzitter,
L. REMACLE.

TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

PROPOSITION DE LOI MODIFIANT
LES ARTICLES 263, § 2, 2°
ET 265, § 1er, 2° DU CODE JUDICIAIRE
(*Nouvel intitulé*)

Article 1er.

L'article 263, § 2, 2° du Code judiciaire est complété par la disposition suivante :

« et avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de commis-greffier, rédacteur ou employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police ».

Art. 2.

L'article 265, § 1er, 2°, du même code est complété par la disposition suivante :

« et avoir exercé pendant cinq ans au moins les fonctions de commis-greffier, rédacteur ou employé au greffe d'une cour, d'un tribunal, d'une justice de paix ou d'un tribunal de police ».

TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING
VAN DE ARTIKELN 263, § 2, 2°
EN 265, § 1, 2° VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK
(*Nieuw opschrift*)

Artikel 1.

Artikel 263, § 2, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« en tenminste vijf jaar het ambt van klerk-griffier, opsteller of beambte hebben uitgeoefend in de griffie van een hof, rechtbank, vredegerecht of politierechtbank ».

Art. 2.

Artikel 265, § 1, 2°, van hetzelfde wetboek wordt aangevuld met de volgende bepaling :

« en tenminste vijf jaar het ambt van klerk-griffier, opsteller of beambte hebben uitgeoefend in de griffie van een hof, rechtbank, vredegerecht of politierechtbank ».